

“Saskaņa” Sociāldemokrātiskās partijas kongress
Rīgā, 2022.gada 1. maijā

Sagatavoja J.Urbanovičs

REZOLŪCIJA
par priekšlikumiem Eiropas Savienības iniciatīvai “Konference par Eiropas nākotni”

Vēl nekad iepriekš, kopš izveidota un paplašinājusies Eiropas Savienība, tai nav nācies sastapties ar tāda mēroga izaicinājumiem kā pašlaik. Eiropa vēl nav pārvarējusi COVID-19 pandēmijas sekas, kad tai jārēķinās ar jaunām krīzēm, ko izraisa Krievijas uzsāktais karš Ukrainā.

Pasaules politiskajā vidē ir sākušās dinamiskas pārmaiņas. Eiropas Savienībai ir jāreaģē, pārvarot izaicinājumus, garantējot saviem pilsoņiem sociālo aizsardzību un drošību.

Kā nozīmīga politiskā virziena pārstāvji, kā pilntiesīgi Eiropas Sociālistu partijas (PES) biedri, Sociāldemokrātiskā partija “Saskaņa” aktīvi piedalās Eiropas Savienības atjaunotnes plānā – “Konferencē par Eiropas nākotni”. Balstoties mūsu vēlētāju nostājā un iniciatīvās, SDP “Saskaņa” izvirza priekšlikumus, kas, mūsaprāt, nepieciešami Eiropas Savienības labas pārvaldības uzlabošanai.

Sociāli ekonomiskie jautājumi. Covid-19 pandēmijas apstākļos ES valstis spēja demonstrēt augstu solidaritātes līmeni, izveidojot Atveseļošanas programmu, kam vajadzēja restartēt valstu ekonomiku pēc ilgstošiem ierobežojumiem. Taču pandēmijas sekas atsevišķas valstis ir ietekmējušas smagāk nekā citas, un tajās iedzīvotāju dzīves līmenis piedzīvo strauju pasliktināšanos. Papildus tam Ukrainas kara izraisītie ekonomiskie satricinājumi izraisa cenu pieaugumu, inflāciju, arī darbavietu slēgšanu. Tas prasa ieviest jaunus instrumentus iedzīvotāju interešu aizstāvībai.

- 1.) Lai nepieļautu nevienlīdzības plaisas padziļināšanos, līdztekus vienotas minimālās algas principu ieviešanai direktīvā veidā jānosaka iedzīvotāju garantēto minimālo ienākumu līmenis, kas ir saistošs visām dalībvalstīm. Nepieciešami arī vienoti standarti sociālās palīdzības sniegšanai krīzes apstākļos.
- 2.) Eiropas Savienībā jāstiprina arodbiedrību loma, īpaši tagad, kad strauji attīstās jauni nodarbinātības formāti – piemēram, digitālās platformās, attālinātā režīmā. Tādējādi ļoti liels darba ņēmēju

skaits paliek bez arodbiedrību atbalsta, kolektīvajiem līgumiem u.c. sociālās aizsardzības.

- 3.) Ņemot vērā pašreizējās krīzes strukturālo raksturu, ir nepieciešamas ES līmeņa pārkvalifikācijas un jaunu profesiju apgūšanas programmas.

Pēc 2008. – 2009. gada krīzes apstākļos veiktajiem stingras taupības pasākumiem, kuri noveda iedzīvotājus līdz nabadzības sliekšnim un stūma emigrācijā, šī pieredze nedrīkst atkārtoties. Tāpēc Stabilitātes un izaugsmes pakta Vispārējās atkāpšanās klauzulai, kas bija aktivizēta pandēmijas laikā, ir jāpaliek spēkā. Pārskatot ES ekonomikas pārvaldību, ir jāatrod līdzsvars starp parāda ilgtspēju un ieguldījumu veicināšanu, no valsts parāda izslēdzot ieguldījumus, kas veikti, lai sasniegtu attīstības mērķus.

Veselības aprūpe. Pandēmija radīja situāciju, kad tika sperti pirmie soļi vienotu standartu ieviešanā veselības aprūpē. Vienots vakcīnu iepirkums visām dalībvalstīm parādīja kooperēšanās nepieciešamību un izdevīgumu. Taču efektīvai cīņai ar pandēmijas sekām un iespējamiem jauniem vīļņiem ir nepieciešams plāns nākotnei, kopēju mehānismu un kritēriju izstrāde. Kvalitatīvas veselības aprūpes pieejamībai ir jābūt garantētai ikvienam ES pilsonim. Jāveido spēcīga Eiropas veselības savienība, kurā visas ES valstis kopā gatavojas un reaģē uz krīzēm veselības jomā, kurā ir cenas ziņā pieejami novatoriski medicīniskie līdzekļi un kurā valstis kopīgiem spēkiem uzlabo profilaksi, ārstēšanu un labāk aizsargās iedzīvotāju veselību.

Drošība. Karadarbība Ukrainā ir saliedējusi ES valstis, taču solidaritātes pakāpe ar kara upuriem, nostāja pret agresoru ir dažāda. Turklāt vienotai, iedarbīgai rīcībai ir pārāk garas sarunu procedūras, trūkst operatīvas rīcības instrumentu. Eiropas Komisijā šādos krīzes apstākļos ir nepieciešami ar īpašām pilnvarām apveltīti ārlietu un drošības jautājumu komisāri.

Enerģētika. Veids, kā turpmāk tiks veidota enerģētikas politika, ir izšķirošs Eiropas Savienības pastāvēšanai. Ja netiks panākta vienota energoresursu piegāžu politika ar globāliem šā tirgus piegādātājiem, vienlīdzīgi regulēts “zaļais kurss”, tas var novest pie traģiskām sekām mazākajām dalībvalstīm, kurām nav savu resursu un alternatīvu. Drošības nolūkos enerģētikas politikai jābūt federalizētai, pretējā gadījumā pastāv nopietni centrālās drošības un “brexit” riski.

Bēgļi. Pašlaik Eiropa piedzīvo lielāko bēgļu krīzi kopš Otrā pasaules kara. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā bēgļu gaitās devušies gandrīz pieci miljoni cilvēku. Lielāko bēgļu krīzes smagumu iznes Ukrainas robežvalstis. Atšķirībā no ekonomiskajiem migrantiem, kara bēgļi uzturas pēc iespējas tuvāk dzimtenei, cerībā atgriezties savās mājās, tiklīdz tas būs iespējams. Eiropas solidaritātes līmenis ar šīm valstīm ir nepietiekams.

Nacionālo minoritāšu politika. Politisko un ekonomisko satricinājumu laikā, ko pašlaik piedzīvo Eiropa, īpašu nozīmi iegūst nacionālo minoritāšu interešu ievērošana kā nozīmīgs faktors valstu iekšējai stabilitātei, kā prevencija lokāla nacionālisma draudiem. Demokrātiskai sabiedrībai ir ne tikai jāciena mazākumtautību etniskā, kultūras, lingvistiskā un reliģiskā identitāte, bet arī jārada atbilstoši apstākļi, kas ļautu to saglabāt un attīstīt.

1.) Eiropas Savienībai ir nepieciešams vienots regulējums par minoritāšu tiesībām.

2.) Mēs esam par modernu eiropeisku daudzvalodību izglītībā. Eiropas Savienībai ir jāsniedz tam visplašākais atbalsts.

3.) Lai nodrošinātu vienotu informatīvo telpu, ar ES finansiālu atbalstu ir jāveido un jāuztur kvalitatīvi mediji minoritāšu valodās.

ES kopīgiem spēkiem ir jāatrod risinājumi šīm un citām problēmām, ko valstis nespēj pārvarēt individuāli. Tam ir vajadzīgs kopīgs plāns, centralizēts ieviešanas mehānisms un solidārs finansējums.

Valstu iekšējā stabilitāte, ekonomiskā attīstība, iedzīvotāju sociālā drošība un Eiropas Savienības kopējā nākotne ir atkarīga no tā, cik veiksmīgi tiks pārvarētas pašreizējās krīzes, cik veiksmīgi tiks restartēta vienotas Eiropas ideja.

